

តើត្រូវធ្វើយ៉ាងណាពេលអ្នកមានការដុះដូរគ្រាប់ពូជដែលមានរយៈពេលមួយថ្ងៃ

ដោយ រស់ ស៊ិន (Ruth Tshin) អ្នកស្ម័គ្រចិត្តរបស់អង្គការអេកូអាស៊ី

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១១មកម្ល៉េះ,
អេកូអាស៊ីបានអភិវឌ្ឍន៍និងមានសំភារៈសំរាប់ធ្វើព្រឹត្តិការណ៍ដុះដូរគ្រាប់ពូជរវាងអ្នកនៅក្នុងតំបន់។
តាមរយៈការពិភាក្សារវាងបុគ្គលិកនិងកសិករ,ពួកយើងទទួលបានការយកពូជរុក្ខជាតិដែលសំខាន់ដែលនៅ
តាមតំបន់,ការថែរក្សាគ្រាប់ពូជនិងលក្ខណៈរបស់វាដែលដូចជាការធ្វើចំការបានយូរផងដែរ។ភាគច្រើនដែលសំ
ខាន់បំផុតគឺការស្តាប់រឿងរ៉ាវដែលកសិករបានជោគជ័យពីការធ្វើចំការរបស់ពួកគេ។
ការធ្វើសិក្ខាសិលាអំពីកសិកម្មនៅប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ខែវិច្ឆិការឆ្នាំ២០១២
ពួកយើងពិតជាមានការសប្បាយចិត្តយ៉ាងខ្លាំងដែលអង្គការបាននាំយកឆៃយ៉ាជាង៧៥កំណាត់មកចូលរួម។
បន្ទាប់ពីពន្យល់អំពីការប្រើប្រាស់និងផលប្រយោជន៍។
គ្រប់ទាំងគ្រាប់ពូជនៅក្នុងឃ្លាំងយកមកដាក់គឺមានអាយុតែមួយឆ្នាំប៉ុណ្ណោះដែលអង្គការអេកូអាស៊ីត្រូវបានបស
នធ្វើសិក្ខាសិលានៅឈៀងម៉ៃ។
នៅក្នុងអត្ថបទនេះ,ពួកយើងបានចែកចាយអំពីវិធីនៅក្នុងការដុះដូរគ្រាប់ពូជដែលអ្នកកសិករនៅក្នុងស្រុកនិងពូ
ជនៅក្នុងស្រុកនិងអ្នកអភិវឌ្ឍន៍។សំភារៈដែលបង្កើតការដុះដូរគ្រាប់គឺសាមញ្ញបំផុត។ប៉ុន្តែពេលវេលាក្នុងការ

ដំណើរការដុះដូរគឺត្រូវមានការរៀបចំយ៉ាងល្អិតនិងស្គាល់ពីវប្បធម៌នៃតំបន់ដែលអ្នកធ្វើការ។ ពួកយើងសូមអ្នក
កបញ្ជូលអត្ថបទ (ការដាក់តាំងគ្រាប់ពូជ) អេកូអាស៊ីចេញថ្ងៃទី១២, មករា ២០១២

(http://c.ymcdn.com/sites/www.echocommunity.org/resource/collection/F6FFA3BF-02EF-4FE3-B180-F391C063E31A/Seed_Fairs.pdf)

ដូចបានបកស្រាយអំពីការសំខាន់ក្នុងការបង្កើតការទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកនៅក្នុងស្រុកនិងយល់អំពីប្រពន្ធសកិ
។ ពួកយើងសង្ឃឹមថាអត្ថបទនេះជួយនៅក្នុងការដុះដូរគ្រាប់ពូជរបស់អ្នក។

សំភារៈសំរាប់ការដុះដូរ

- មានគ្រាប់ពូជគ្រាប់គ្រាន់សំរាប់ចែកចាយ
- មានកូនថង់សំរាប់ច្រកចែកចាយ
 - នៅប្រទេសថៃ ពួកយើងទិញថង់ផ្លាទិកសំរាប់ដាក់គ្រាប់ថ្នាំពីហ្វាម៉ាស៊ី
 - ឬអ្នកអាចខ្ជាប់ជាមួយក្រដាសការសែត។
- ហ្វីតសរសេរ
 - គ្រាប់ពូជដែលច្រកចូលទៅក្នុងកញ្ចប់គួរមានឈ្មោះត្រឹមត្រូវ(ប្រើភាសាតំបន់ក៏បានឬអង់គ្លេស)

សំភារៈសំរាប់ធ្វើការដាស់ដូរគ្រាប់ពូជ

- ក្តាលឃ្នូនឬក្រដាសសរសំរាប់សរសេរអ្នកចូលរួម
- ក្តាខ្លឹប , ប៊ីចនិងក្រដាសទិត្តន័យ(រូបភាពទី១)សំរាប់ប្រមូលផលគ្រាប់ពូជ
- អ្នកបកប្រែ
- អ្នកសរសេរព័ត៌មានអំពីគ្រាប់ពូជ

ECHO Asia's Seed Source information

(Before we place seeds in the seed bank and access them we need the following information. Please take some time to complete the form and provide as much detailed information as possible.)

Seed Source Information	Plant Characteristics
ECHO staff in involved in transfer and Date of Transfer ថ្ងៃខែឆ្នាំដែលបានផ្តល់ជូន	Family Name: គ្រុឌ
Source Name ឈ្មោះនៃអ្នកផ្តល់ជូន:	Scientific Name of plant: ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ
Source Address: អាសយដ្ឋាននៃអ្នកផ្តល់ជូន:	Common name ឈ្មោះទូទៅ
Source Telephone/Email: លេខទូរស័ព្ទ/អ៊ីមែលនៃអ្នកផ្តល់ជូន:	Variety ប្រភេទ
The seeds were (circle one): Free / Purchased _____ (price) ឥតគិតថ្លៃ / ទិញ រៀល _____ ប្រាក់	Description of plant: ឈ្មោះនៃប្រភេទ Seed color ពណ៌នៃគ្រាប់
Place where seeds originated (village ភូមិ/ district ខេត្ត/ country ប្រទេស/ រដ្ឋ):	Features of main parts harvested (pod/fruit/shoots?) លក្ខណៈនៃផ្នែកដែលបានដាំ (គ្រាប់/ផ្លែ/ដុំ)
Additional Information on Seed Source: ព័ត៌មានបន្ថែមលើប្រភេទ:	Edible? ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាអាហារបានឬ?
	Marketing/Can you sell it? ត្រូវបានលក់/ត្រូវបានលក់យ៉ាងណា?
	Where are seeds usually planted? In garden? Forest? គ្រាប់ត្រូវបានដាំនៅទីណា? ចម្ការ? ព្រៃ?
	What sets this variety apart of other? លក្ខណៈពិសេសនៃប្រភេទនេះ?
	How does it look/test/cook/store differently from other? វាខុសពីប្រភេទដទៃយ៉ាងណា/ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ/ត្រូវបានធ្វើម្ហូប/ត្រូវបានផ្តល់ជូនខុសពីប្រភេទដទៃយ៉ាងណា?

រូបភាពទី១៖ នេះជាឧទាហរណ៍សំរាប់ប្រមូលព័ត៌មានអំពីប្រភេទគ្រាប់ពូជដែលលក់សារ

(អង្កេតស្រាវជ្រាវ) អំឡុងពេលព្រឹត្តិការណ៍។

ការរៀបចំនៃការដុះគ្រាប់ពូជនៅក្នុងអំឡុងពេលពីរទៅបីថ្ងៃនៃចំនួន១០០នាក់

១. មុនពេលចាប់ផ្តើម, ការទំនាក់ទំនងនិងលើកទឹកចិត្តអ្នកចូលរួមយកគ្រាប់ពូជនិងរក្ខជាតិមកចូលរួម

ការប្រកាសដំណឹងឲ្យយកគ្រាប់ពូជមកជាមួយនៅគ្រប់បណ្តាអង្គការទាំងអស់។ បើអាចទៅរួច អាចយកចំនួន៥០០ក្រាមយ៉ាងតិចនិងសំភារៈសំរាប់ដាំទៅតាមពូជ (ឧ. រូបថតធំ, ឧបករណ៍សំរាប់ដាំ, វីឌីអូ, ល។) ពិចារណាអ្វីមានគ្រាប់គ្រាន់គឺល្អសំរាប់ការធ្វើការ។

២. ការប្តេជ្ញាសំរាប់ការរៀនឬការផ្សព្វផ្សាយឱ្យដឹងពីការធ្វើអ្វីមួយ។ អត្ថបទស្តីអំពី: ការដុះដូរគ្រាប់ពូជ, ជំរុញឱ្យគ្រាប់ពូជនៅក្នុងស្រុកមានការចម្រើនឡើង, ការដុះដូរគ្រាប់ពូជដើម្បីជួយទៅក្នុងដីផងដែរ។ (នៅក្នុងEAN12) មាននៅសំនួរល្អសំរាប់សួរពិភាក្សាអំពីគ្រាប់ពូជជាតិ៖

- ការផ្តល់ចំណេះដឹងអំពីដំណាំនៅក្នុងតំបន់ឬ គ្រាប់ពូជរបស់កសិករនៅក្នុងតំបន់? តើពួកគេមានការប្រុងប្រយ័ត្នទេអំពីការប្រែប្រួលរបស់កសិកម្ម? តើពួកគេមានការប្រកាសអំពីគ្រាប់ពូជឧស្សាហកម្ម?
- តើអ្នកត្រូវតែចែកជាក្រុមនៅការពិភាក្សារបស់កសិករ, រដ្ឋាភិបាល, អ្នកអភិវឌ្ឍន៍ដែលឬទេ?

៣. សំរេចចិត្តអំពីគ្រាប់ពូជ

- បើសិនជាអ្នកមានការប្រជុំជាច្រើនថ្ងៃ/ ការរៀនវគ្គខ្លី, ការពិចារណាទី១) តើថ្ងៃណាជាថ្ងៃល្អសំរាប់ប្រមូលគ្រាប់ពូជ ទី២) បើសិនជាអ្នកពិភាក្សាត្រូវការអ្នកយល់ដឹង, ទី៣) តើត្រូវធ្វើយ៉ាងណាមានការប្រសើរនៅក្នុងការសកម្មភាព(មើលទៅខាងក្រោម)។ អ្នកត្រូវតែធ្វើការប្រកាសឈប់ឈប់គ្រាប់ពូជតាមការកំណត់។
- ពិចារណាតើអ្នកនឹងត្រូវទទួលគ្រាប់ទាំងនោះ។ តើអាចទទួលគ្រាប់ពូជនោះដែលឬទេដែលមិនបានយកគ្រាប់មកចូលរួម? ឬក៏ទេតែអ្នកដែលយកគ្រាប់ពូជមកជាមួយ? អង្គការអេកូឡូស៊ីគ្រាប់មកដើម្បីចែកចាយឲ្យអ្នកចូលរួមដូចជា ការដុះទោះជាអ្នកយកមកឬអ្នកមិនយកមក។
- ពិចារណាអំពីចំនួនគ្រាប់ពូជដែលមាននៅក្នុងការប្រជុំ តើគ្រាប់គ្រាន់ដែលឬទេសំរាប់ចែកទៅអ្នកដទៃទៀត។ តើអាចចែកទៅដល់រាល់គ្នាដែលឬ ទេ?

៤. ទៀងទាត់វិធីសំរាប់ធ្វើការប្រព្រឹត្តការនោះកើតឡើង។

ការប្រជុំមានរយៈពេលច្រើនថ្ងៃពីព្រោះវាមានការលំបាកសំរាប់ការប្រមូលគ្រាប់ពូជ។ អ្នកត្រូវតែដាក់មនុស្សម្នាក់សំរាប់មើលការខុសត្រូវនៅមុនតំណែងនេះដើម្បីរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍នេះ។ ពិចារណាអំពីម៉ោង៤បានច្បាស់លាស់ពីព្រោះអ្នកចូលរួមប្រហែលចំនាយពេលច្រើនជាងការគិត។

ការប្រជុំរៀនសូត្ររបស់អង្គការប្រហែលមានរយៈពេល៣និងបានរកឃើញកន្លើស្តីស្តេចបានជោគជ័យ៖

ថ្ងៃទី១៖ ដាក់ពាក្យសំរាប់អ្នកយកគ្រាប់ពូជទាំងនោះមកនៅថ្ងៃដំបូង។ អេកូររបស់អាស៊ី ការដាក់ពាក្យគឺជាការស្រួលសំរាប់គ្រាប់ពូជ មានលំដាប់លំដោយនិងព័ត៌មានរបស់គ្រាប់ពូជ។ ការដំណើររបបនេះត្រូវការអ្នកបកប្រែនិងអ្នកកត់ត្រាជាភាសាថៃឬអង់គ្លេស។ ពួកយើងបានរកឃើញការច្រលំរវាងការចុះឈ្មោះគ្រាប់ពូជនិងការប្រជុំមានការច្របូកច្របល់,

អ្នកគួរតែធ្វើការទាំងនេះចែកពីគ្នា។ ដាក់ចូលនៅក្នុងបញ្ជីការចុះឈ្មោះគ្រាប់១ថ្ងៃ។

- ប្រមូលប្តីឈ្មោះគ្រាប់ពូជពីអ្នកនាំមក ពេលបានឈ្មោះអ្នកនាំមកនិងព័ត៌មានអំពីគ្រាប់ពូជមក, អ្នកគួរតែយកលេខទំនាក់ទំនងនៅថ្ងៃអនាគតន៍។

- នៅអំឡុងពេលការចុះឈ្មោះគួរសួរអំពីលក្ខណៈរបស់គ្រាប់ពូជដើម្បីចែកចាយ

ប្រើប្រាស់ទម្រង់ធម្មតាសំរាប់សួរ(រូបភាពទី១ , <http://www.echocommunity.org/?page=AsiaTech>)

រៀបចំមុនពេលវេលាដើម្បីទទួលព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ដែលធ្វើទៅរួច។ អង្គការរបស់អេកូរយកឱកាសនេះសំរាប់សួរសំនួរដ៏ច្រើននិងជ្រៅអំពីរុក្ខជាតិដែលនៅតំបន់និងប្រពន្ធគ្រាប់ពូជ។ អ្នកគួរតែធ្វើសួររបបនេះ

ប្រភពដើមរបស់គ្រាប់ពូជ

- តើនៅតំបន់ភូមិណា/តើតំបន់នោះមានការរៀបចំហើយនៅ?
- តើវាផលិតនៅទីណាដោយ NGO/ រដ្ឋាភិបាល/កសិករ/ឬគំរោងផ្សេងទៀត?
- តើនៅកន្លែងណាដែលគ្រាប់ពូជនេះបានដាំ? ព
- មានសំណួរដែលត្រូវថែមសួរ?

ការដាំដុះ ប្រើប្រាស់ និងលក្ខណៈពិសេស

- តើវាត្រូវដាំយ៉ាងណាម៉េច? តើមានបច្ចេកទេសយ៉ាងម៉េច?
- តើមានរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំទើបគ្រាប់ពូជនេះដុះ?
- តើមានផ្នែកណាដែលអាចយកមកបរិភោគបាន? តើពេលណាដែលយកមកបរិភោគបាន? តើអាចចម្អិនយ៉ាងម៉េច?

- តើអាចយកផ្នែកណាមួយក៏បាន?
- តើរុក្ខជាតិអាចយកទៅបំលែងទៅជាគ្រឿងសំណង់, ប្រេង, ប្រដាប់សំរាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងព្រៃ...ល។
- តើមានការប្រើទៅតាមវិធីបុរាណដែលឬទេ?
- តើមានរុក្ខជាតិដែលស្រដៀងនឹងរុក្ខជាតិនេះទេ(សំរាប់ដាំ, បរិភោគ)?
- បកស្រាយលក្ខណៈពិសេសរបស់វា, ប្រភេទវល្ល, គុម្ព, ពណ៌...ល។
- តើមានព័ត៌មានកាន់តែច្បាស់ជាងនេះទៀតទេ?

ការផលិតនិងការប្រមូលផល

- តើវាបង្ហាញយ៉ាងម៉េចនៅតាមរដូវកាល?
- តើមានបច្ចេកទេសពិសេសជាងនេះសមរាប់ប្រមូលផល?

ថ្ងៃទី២ រៀបចំគ្រាប់ពូជសំរាប់កដុះដូរ។

អ្នកនាំយកគ្រាប់ពូជប្រហែលជាយកមកនៅគ្រាប់ពូជដែលមានចំនួនច្រើនអ្នកគួរលើកទុកនៅចុងតូចៗ។ ដូចជាគ្រាប់សណ្តែកដាក់១០ទៅ២០គ្រាប់នៅក្នុងចុងបានហើយ។ សំរាប់គ្រាប់ដែលមានមាឌល្អិតដូចជាស្បែកក្រញាញ់ឬអាម៉ាត់ប្រហែលមួយស្លាបព្រាចូលទៅក្នុងចុង។ ចូលរៀបចំអ្វីដែលបំរុងបន្ទាប់ពីការចុះឈ្មោះរួច។ ចុងដែលដាក់ពូជគួរតែសរសេរឈ្មោះនិងប្រភេទ។

- **សំរេចអ្នកចូលរួមដែលគ្រាប់ពូជច្រើនអាចលក់បាន**

ពួកយើងបានបែងចែកជាក្រុមដែលចង់លក់គ្រាប់ពូជជាមួយដុំ,

ហើយអ្នកទាំងនោះមានពេល៥នាទីសមរាប់វាយរាប់អំពីគ្រាប់ពូជ។

ហើយការលក់ផលិតផលសំភារៈវាមិនប៉ះពាល់ដល់ការដុះដូរគ្រាប់ពូជឡើយ។

ថ្ងៃទី៣ ប្រតិបត្តិការដុះដូរគ្រាប់ពូជ៖ ៤៥ទៅ៦០នាទី

គ្រប់បណ្តាអង្គការអាចមានពេល៥ទៅ១០នាទីសំរាប់ណែនាំគ្រាប់ពូជរបស់ពួកគេនិងមូលហេតុអ្វីយកចូលរួម
 ។បង្ហាញគ្រាប់ពូជនិងរូបភាពទាំងអស់និងនៃណាំនៃការដុះនិងដាំផងដែរ។អ្នកផ្ទៀងផ្ទាត់ម៉ោងជាការសំខាន់
 ម្យ៉ាងដែរ។យោងទៅតាមការណែនាំការដុះគ្រាប់មានរយៈពេល១៥ទៅ៣០នាទីដើម្បីបញ្ចប់
 ទោះជាយ៉ាងក៏ដោយវាអាចយោលទៅតាមអ្នកចូលរួមផងដែរ។

សំរាប់មនុស្ស៤០ឬ ច្រើនជាងនេះ

អ្នកចូលរួមអាចប្រមូលផ្តុំគ្នានៅជុំវិញតុ។
 ដែលបង្ហាញគ្រាប់ពូជដែលពួកគាត់ចង់បាន។

សំរាប់មនុស្ស១០០ឬ ច្រើនជាងនេះ

ប្រមូលគ្នានៅពេលតែមួយបន្ទាប់យកអ្វីដែលកំណត់(
 គ្រាប់ពូជមួយដុំសំរាប់មួយក្រុម។អ្នកដែលយកគ្រាប់ពូជ
 ជមកអាចមានសិទ្ធិយកគ្រាប់ពូជមុនគេ។ឈ្មោះគ្រាប់
 គួរតែកត់ត្រានៅលើកញ្ចប់ជាស្រេច។

សំរាប់សិខ្លាសាលាដែលចំនួនលើសពី០០នាក់

ត្រូវមានវិធីជាច្រើនទៀតដើម្បីដំណើរការនេះ ។ ពួកយើងតំរូវឲ្យស្នើសុំជាមុនសិន។

៥. បន្ទាប់ពីការប្រជុំបានប្រព្រឹត្ត តែកមើលគ្រាប់ពូជនិងព័ត៌មាន។

ថាតើការប្រជុំមានការសកម្មភាពដែលឬទេនិងការពិភាក្សាពីអ្នកយកមក?
 តើព្រឹត្តិការណ៍បានដំណើរការល្អដែលឬទេ? តើគួរតែបង្កើននៅកន្លែងណានៅថ្ងៃអនាគត?
 ការរៀបចំនៅតាមតំបន់មានការតាមដានក្នុងអំឡុងពេលប្រជុំ។
 អង្គការអេកូមានការប្រមូលផ្តុំព័ត៌មាននៅថ្ងៃអនាគតនី។

ប្រតិបត្តិការចែកចាយគ្រាប់ពូជនៅរយៈមួយថ្ងៃ

ការដុះគ្រាប់ក៏អាចធ្វើតែសកម្មភាពតែមួយផងដែរ
 គ្រាន់បើជាធ្វើជាច្រើនថ្ងៃ។អ្វីដែលសំខាន់នោះគឺការគ្រប់គ្រងពេលវេលា,
 មានមនុស្សគ្រប់គ្រាន់បកប្រែនិងកត់ត្រានិងអ្នកនាំការប្រជុំមានភាពល្អប្រសើរឡើង។

១. បញ្ជាក់និងអ្នកនាំមកមុនពេលចាប់ផ្តើមព្រឹត្តិការណ៍

ជាការងាយស្រួលនៅច្រលំដោយមិនធ្វើតាមច្បាប់ដូចខាងក្រោម៖

- មានអ្នកបកប្រែនិងអ្នកកត់ត្រា, ដើម្បីគ្រប់គ្រងការដាក់ពាក្យនិងប្រមូលព័ត៌មានគ្រាប់ពូជ។
គួរតែអ្នកបកប្រែចំនួន១នាក់សំរាប់៥ទៅ៧នាក់ហើយមានរយៈពេល១០នាទី។
- មាននាក់ណែនាំកន្លែងដាក់ពាក្យបើសិនជាមានមនុស្សច្រើនចូលរួម។
- មាននាក់ចែកចាយថង់សំរាប់កសិករចែករំលែកចូលទៅក្នុងថង់ជាដើម។គួរចែកចាយថង់មុនថ្ងៃចាប់ផ្តើមដែលនាំទាក់តាមការកំណត់។
- មាន១នាក់ដកស្រង់ព័ត៌មានទាំងអស់ចូលទៅក្នុងកំណត់ត្រា។
- បើចាំបាច់គួរមាននាក់គ្រប់គ្រងផ្នែកអាហារនិងចំនីសំរន់
ពួកយើងបានរកឃើញថាផ្តល់ចំណីស្រស់ជួយដល់ការផ្ទះចង់នៅការប្រជុំ!
ការទាំងនេះគួរមានការទាក់ទងមុនពេលចាប់ផ្តើម។

២. បង្កើតកម្មវិធីដែលមានពេលកំណត់ម៉ោងត្រឹមត្រូវ

ពួកយើងរកឃើញថាកសិករបានអស់អារម្មណ៍នៅពេលកម្មវិធីការដាក់ពាក្យមានរយៈពេលវែងពេក, ការប្រព្រឹត្តរបស់យើងដែលធ្វើរយៈពេលមួយថ្ងៃគឺចាប់ផ្តើមនៅម៉ោង៨ព្រឹកទៅដល់៣ល្ងាច និងរួមបញ្ចូលការសំរាកនៅថ្ងៃត្រង់។ នេះកាលវិភាគនៅរយៈពេលមួយថ្ងៃ

- ការដាក់ពាក្យ, ការប្រមូលព័ត៌មាននិងការបែងចែកនៅក្នុងថង់ ៦០ទៅ១២០នាទី
- ការហ្វឹកហ្វាត់ ៤៥ទៅ៦០នាទី
- ការណែនាំនិងបកស្រាយអំពីគ្រាប់ពូជមានរយៈពេល៦០ទៅ៩០នាទី
- ការដុះដូរគ្រាប់ពូជមានរយៈពេល៣០ទៅ៦០នាទី
- បង្ហាញតាមក្រុមជាសង្ខេប៣០នាទី

- អាហារសំរន់១៤នាទី

និងអាហារថ្ងៃត្រង់៣០ទៅ៤៥នាទី

នៅទីបញ្ចប់

ពួកយើងចង់ឮពីអ្នក!

សូមផ្ញើរនៅរឿងរ៉ាវដែលអ្នកបានជោគជ័យនៅការដុះដូរគ្រាប់ពូជ។ពួកយើងចង់ដឹងអំពីអត្ថបទមានប្រយោជន៍ អ៊ីម៉ែលតាម

echoasia@echonet.org.

